

Uchwała Nr 679 /2014
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 2 października 2014 r.

**w sprawie oceny programowej na kierunku *ekonomia* prowadzonym
w Wyższej Szkole Współpracy Międzynarodowej i Regionalnej
im. Z. Głogera w Wołominie
na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.**

§ 1

Na podstawie art. 48a ust. 3 oraz art. 52 ust. 1, w związku z art. 49 ust. 5 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z raportem Zespołu Oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni, a także kierując się sprawozdaniem Zespołu działającego w ramach obszaru nauk społecznych w zakresie nauk ekonomicznych, w sprawie jakości kształcenia na kierunku **ekonomia** prowadzonym w Wyższej Szkole Współpracy Międzynarodowej i Regionalnej im. Z. Głogera w Wołominie na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym – wydaje ocenę

warunkową

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, iż jakość kształcenia na kierunku **ekonomia** prowadzonym w Wyższej Szkole Współpracy Międzynarodowej i Regionalnej im. Z. Głogera w Wołominie na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym nie spełnia wszystkich kryteriów jakościowych w stopniu pozwalającym na wydanie oceny pozytywnej.

Kryteria dotyczące koncepcji rozwoju kierunku, zasobów kadrowych, infrastruktury dydaktycznej, otrzymały ocenę w pełni. Natomiast kryteria odnoszące się do celów i efektów kształcenia oraz systemu ich weryfikacji, programu studiów, a także wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, uzyskały ocenę znacząco, zatem zgodnie z określonymi w Statucie PKA warunkami przyznawania ocen, uwzględniającymi stopień spełnienia poszczególnych kryteriów oceny programowej nie zaistniały przesłanki do wydania oceny pozytywnej. Ocenę znacząco otrzymało również kryterium dotyczące systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się.

Kryterium odnoszące się do badań naukowych nie było oceniane, ponieważ w przypadku realizacji wyłącznie studiów pierwszego stopnia prowadzenie działalności naukowo-badawczej nie jest obligatoryjne.

Zarzuty uzasadniające ocenę znacząco dla wyżej wspomnianych kryteriów dotyczą: niewłaściwego określenia kierunkowych efektów kształcenia w zakresie umiejętności, niewłaściwej weryfikacji efektów kształcenia, niewystarczającego wsparcia realizacji zakładanych efektów kształcenia przez oferowany program studiów, niskiej skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, braku wypracowanych zasad komunikacji między Uczelnią a studentami oraz istotnych uchybień w regulaminie studiów i regulaminie przyznawania pomocy materialnej.

1. Kryterium dotyczące celów i efektów kształcenia oraz systemu ich weryfikacji ocenione zostało na „znacząco”.

W trakcie wizytacji ustalono, iż efekty kształcenia dla kierunku *ekonomia* w zbyt skromnym stopniu odnoszą się do umiejętności, co z uwagi na praktyczny profil kształcenia ma istotne znaczenie. Ponadto niektóre efekty powielają się w zakresie merytorycznym, co znacznie ogranicza możliwość realizacji efektów obszarowych. Dodatkowo ze sformułowania efektów szczegółowych/przedmiotowych dotyczących umiejętności nie wynikają konkretne wymagania co do opanowania praktycznych umiejętności. W sylabusach szczegółowym efektem kształcenia nie zostały przyporządkowane formy ich weryfikacji, przede wszystkim w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. Ponadto stwierdzono, że w pracach dyplomowych słabo są wyeksponowane w opisie celów prac konkretne problemy, które student powinien rozwiązać. W aktualnym dokumencie pt. „*Wymagania stawiane pracom dyplomowym*”, nie uwzględniono aspektu umiejętności rozwiązania konkretnego problemu, co jest niezbędnym wymogiem w przypadku profilu praktycznego.

W odpowiedzi na raport powizytacyjny Uczelnia poinformowała, iż dokonała weryfikacji i modyfikacji zestawu zakładanych kierunkowych efektów kształcenia. Załączyła nowy zestaw kierunkowych efektów kształcenia obejmujący 11 efektów z zakresu umiejętności oraz Uchwałę Senatu z dnia 22 sierpnia 2014 r. w *sprawie zatwierdzenia Kierunkowych Efektów Kształcenia*. Przypisano efekty kierunkowe do efektów obszarowych z uwzględnieniem części uwag Zespołu oceniającego. Obecnie poprzez efekty kierunkowe ma być realizowanych 11 efektów obszarowych (dotyczących umiejętności) określonych dla obszaru nauk społecznych o profilu praktycznym.

W nadesłanych nowych sylabusach do 7 kwestionowanych przedmiotów znalazły się skorygowane szczegółowe efekty kształcenia w zakresie umiejętności. W sylabusach części przedmiotów przewidziano formy /metody kształcenia, które umożliwiają właściwe osiągnięcie efektów kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. Uwzględniono przykładowo takie metody dydaktyczne jak: praca w grupach, analiza przypadków, opracowanie analiz w celu wyjaśnienia określonych przypadków.

W załączonych sylabusach nie zawsze przypisano właściwe formy weryfikacji do zakładanych przedmiotowych efektów kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. Dotyczy to przede wszystkim przedmiotów, realizowanych wyłącznie w formie wykładów, jak. np. Bankowa obsługa przedsiębiorstw, Finanse publiczne i rynki finansowe, Bankowość oraz Działalność eksportowa małych i średnich przedsiębiorstw.

Jednocześnie Uczelnia poinformowała, iż „*zostały wydane wytyczne dla nauczycieli akademickich przygotowujących sylabusy wskazujące na konieczność dostosowania metod weryfikacji efektów kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych uwzględniające możliwość ich osiągnięcia*”. Zadeklarowano także, że „*...Komisja ds. Ocen Planu i Programu Nauczania na wrześniowym spotkaniu dokona ponownej analizy i oceny zakładanych metod i sposobów weryfikacji efektów kształcenia określonych w sylabusach dostosowując je do charakteru zajęć...*”

Uczelnia zadeklarowała, iż podejmuje działania na rzecz podniesienia jakości prac dyplomowych. Nie przedstawiono jednak zmodyfikowanych procedur, które już obecnie gwarantowałyby uwzględnienie w tych pracach konieczności rozwiązania konkretnego problemu, nie dokonano też zmian w dokumencie „*Wymagania stawiane pracom dyplomowym*”.

Zatem Uczelnia nie zapewniła właściwych form weryfikacji efektów kształcenia dla wszystkich efektów przedmiotowych, szczególnie w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych, a także nie określiła warunków dla zorientowania prac dyplomowych na rozwiązywanie konkretnych problemów.

2. W odniesieniu do **programu studiów** sformułowano następujące zarzuty uzasadniające ocenę „*znacząco*”.

W raporcie z wizytacji wskazywano, iż zakres stosowanych form zajęć jest zbyt ubogi i nie tworzy właściwych warunków dla kształcenia praktycznego. Ponadto stwierdzono, iż 6 tygodniowy wymiar praktyki zawodowej jest niewystarczający do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, zaś „*Arkusze Ocen praktyki*” nie daje podstaw do weryfikacji zakładanych efektów kształcenia, w tym osiągnięcia tych efektów przez osoby, które były zwolnione z odbywania praktyki. Uczelnia, pomimo deklarowania praktycznego profilu kształcenia nie uwzględniła w programie kształcenia zajęć praktycznych i nie przypisała im punktów ECTS, co w konsekwencji oznacza brak możliwości potwierdzenia osiągnięcia efektów kształcenia w zakresie umiejętności. Znaczny wymiar pracy własnej studenta nie został odpowiednio opisany. Odnosząc program studiów do opisu efektów kształcenia Zespół oceniający stwierdził, iż: efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć, metody dydaktyczne, sposoby weryfikacji efektów kształcenia nie tworzą spójnej całości.

W odpowiedzi na raport Uczelnia poinformowała, iż w programie kształcenia zwiększyła wymiar praktyki zawodowej do 12 tygodni oraz przedstawiła nowe sylabusy przedmiotów, w których uwzględniono bardziej zróżnicowane formy zajęć umożliwiające osiągnięcie efektów kształcenia w zakresie umiejętności oraz pracę własną studenta.

Uczelnia nadal jednak nie wyodrębniła jednoznacznie i nie opisała zajęć praktycznych, nie wskazała jakie szczegółowe efekty kształcenia będą osiągnięte w ich ramach, jakie będą formy weryfikacji, jacy nauczyciele akademicki będą je prowadzili. W nadesłanych zaś sylabusach 7 przedmiotów, jedynie w 2 wprowadzono warsztaty jako formy zajęć, które można by uznać jako zajęcia praktyczne.

Nie przedłożono informacji jaka liczba punktów ECTS będzie przypisana zajęciom praktycznym - wskazano jedynie na punkty ECTS (8) przypisane praktykom zawodowym.

Utożsamienie i ograniczenie zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym jedynie do modułu *Praktyka zawodowa* sprawia, iż wymiar zajęć praktycznych dla profilu praktycznego jest niewystarczający do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

A zatem uchybienie wskazane w Raporcie po wizytacji dotyczące nieuwzględnienia w programie kształcenia zajęć praktycznych (i odpowiadającym im punktów ECTS) nie zostało usunięte.

3. W odniesieniu do **wewnętrznego systemu zapewnienia jakości** kształcenia sformułowano następujące zarzuty stanowiące podstawę oceny „*znacząco*”.

Wizytacja Zespołu Oceniającego wykazała, że z perspektywy kierunku *ekonomia* wdrożenie Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia jest niezadowolające. Wewnętrzny system kształcenia nie został w pełni wdrożony w szczególności w takich obszarach jak: formułowanie efektów i metod kształcenia, a także weryfikacja efektów kształcenia (w tym także za pomocą prac dyplomowych), przeglądy programowe. Wyrazem niskiej skuteczności działań w obszarze zapewnienia jakości kształcenia było nie zdiagnozowanie błędów i uchybień wskazanych w kryteriach odnoszących się do efektów i programu kształcenia.

W odpowiedzi na uwagi dotyczące Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, a w szczególności nieskuteczności jego działania w obszarze formułowania efektów kształcenia i odpowiednio do nich programu studiów, Uczelnia poinformowała, iż Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia przedstawiła Rektorowi i Senatowi wykaz działań, które zostaną podjęte. Wśród tych działań wymienione jest przede wszystkim opracowanie szczegółowych procedur formułowania efektów kształcenia dla

praktycznego profilu kształcenia oraz dostosowanie metod kształcenia i weryfikacji efektów kształcenia do tego profilu.

Niektóre z tych działań zostały już podjęte przez Uczelnianą Radę ds. Jakości Kształcenia oraz działającą w jej ramach Komisję ds. Oceny Planów i Programów Nauczania. Ich rezultatem są przedstawione wyżej zmiany odnoszące się do efektów i programu kształcenia, które jednak w opinii Prezydium nie w pełni respektują warunki prowadzenia kierunku studiów określone w § 9 ust. 1 pkt. 4 lit. a i pkt. 9 oraz § 5 ust. 1 pkt. 4 i pkt. 8 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 131).

Wspomniane wyżej procedury oraz inne wymienione przez Uczelnię działania w ramach WSZJK, które mają być w przyszłości wdrażane nie stanowią jednak wystarczającej przesłanki do stwierdzenia, iż uchybienia funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia zostały wyeliminowane.

4. Kryterium dotyczące systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się uzyskało ocenę *znacząco* z uwagi na brak wdrożonego systemu komunikacji między Uczelnią a studentami oraz istotnych uchybień w regulaminie studiów i regulaminie przyznawania pomocy materialnej.

Uczelnia zadeklarowała zakup oprogramowania „wirtualny dziekanat” (załączono umowę zakupu), który ma funkcjonować od roku akademickiego 2014/2015 i wprowadziła stosowne zmiany w regulaminie studiów i pomocy materialnej, które jednak nie zostały zaopiniowane przez Samorząd Studencki, nie zostały odpowiednio zatwierdzone Uchwałą Senatu czy potwierdzone zarządzeniem Rektora.

Ponadto należy stwierdzić, iż Uczelnia zlikwidowała braki w zakresie minimum kadrowego i od dnia 1 października 2014 r. spełni wymagania dotyczące tego minimum określone w wyżej wymienionym rozporządzeniu. Do minimum kadrowego zaliczono 3 samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 7 doktorów.

§ 3

Następna ocena programowa na kierunku *ekonomia* w jednostce wymienionej w § 1 powinna nastąpić w roku akademickim **2015/2016**.

§ 4

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia uchwały.

§ 5

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Wyższej Szkoły Współpracy Międzynarodowej i Regionalnej im. Z. Glogera w Wołominie.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Marek Rocki